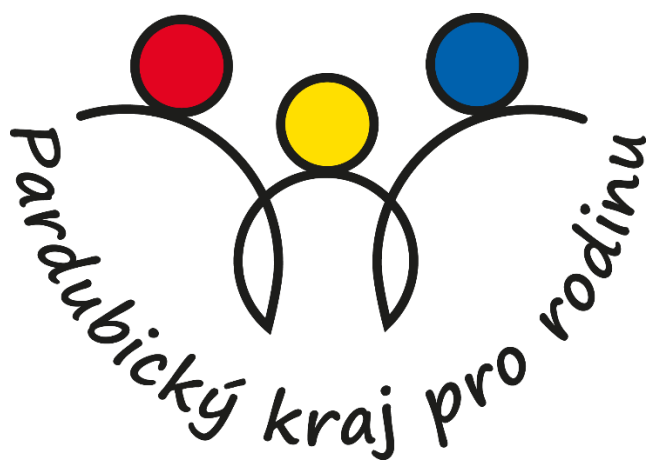

Pardubický kraj

**Akční plán pro naplňování
KONCEPCE RODINNÉ POLITIKY
PARDUBICKÉHO KRAJE**

Schváleno usnesením Z/190/22, ze dne 12.4.2022

Úvod

Koncepce rodinné politiky Pardubického kraje (dále Koncepce či KRP) byla vytvořena v průběhu let 2018 až 2020 na základě programového prohlášení Rady Pardubického kraje a byla schválena usnesením Z/518/20 Zastupitelstva Pardubického kraje ze dne 25.08.2020.

Předložený „**Akční plán k naplňování Koncepce rodinné politiky Pardubického kraje**“ (dále Akční plán) rozpracovává jednotlivé cíle a opatření Koncepce do konkrétních aktivit, které by měly být realizovány v rámci jejího naplňování v období 2022 – 2025. Zpráva o plnění tohoto Akčního plánu bude předkládána jednou ročně v rámci zprávy o naplňování Koncepce rodinné politiky Radě Pardubického kraje. Součástí aktivit Akčního plánu je i zmíněná aktualizace Koncepce po pěti letech od jejího schválení.

Akční plán zachovává strukturu členění Koncepce rodinné politiky na úrovni dílčích cílů z důvodu přehlednosti celého materiálu. Na ně navazující opatření definovaná v Koncepci tematicky spojuje s ohledem na společné aktivity, kterými budou v daném období dílčí cíle Koncepce naplňovány.

Koncepce rodinné politiky Pardubického kraje si **klade za cíl zlepšení situace hlavně v oblasti výchovy a podpory k rodičovství, zdravým partnerským vztahům, pozitivním vztahům k seniorům a etickým a morálním hodnotám** v rámci výchovně vzdělávacího procesu škol i celoživotního vzdělávání. Cílem realizovaných aktivit je podpora vnímání hodnoty rodiny, podpora soudržnosti v rámci rodinného systému a nastavení potřebné podpory pro zajištění spokojeného života rodin v Pardubickém kraji.

Základním předpokladem úspěšné rodinné politiky je aktivní **meziresortní spolupráce**, a to hlavně v oblasti sociálních věcí, zdravotnictví a školství. A na to navazující funkční a dobře propojená **síť služeb podporujících rodiny**, včetně sociálních služeb na území kraje.

Akční plán se zaměřuje na podporu rodin (a to všech jejich členů) v rámci jejich sousedské komunity, například prostřednictvím mateřských a rodinných nebo senior center a podporu spolků a sdružení, které nepřímou formou utváří prostor pro podporu stabilních vztahů a morálních hodnot. Klíčovou oblastí jsou školy a školská zařízení, která mají zásadní vliv na tvorbu hodnotového systému dětí a mladistvých a na kvalitu jejich vztahů v jejich životě. Akční plán formou edukace a příkladů dobré praxe podporuje vytváření podmínek pro sladování rodinného a pracovního života u zaměstnavatelů a rozvoj dobrých a vzájemně se podporujících vztahů mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem. Další oblastí, kterou akční plán sleduje, je provázanost odborných služeb pro rodiny s dětmi, které se dostaly do obtížných životních situací, a to jak v oblasti vzdělávání, tak i zdravotnictví a sociálních služeb. Akční plán je rozdělen podle třech hlavních strategických cílů Koncepce, které jsou dále členěny do deseti dílčích cílů.

V průběhu roku 2021 byla zpracována **Analýza prorodinných aktivit v Pardubickém kraji**. Součástí procesu byl rozsáhlý sběr dat o situaci v oblasti rodinné politiky na území Pardubického kraje (dále jen Pk), který mimo jiné sledoval, jakými aktivitami jsou již v současné době v různé míře naplňovány stanovené cíle rodinné politiky v Pk a zároveň sbíral doporučení a návrhy pro její další rozvoj. Výstupem tohoto procesu je zmapování více než 200 aktivit, které jsou realizovány na území Pardubického kraje a mají vliv na naplňování rodinné politiky. Tyto aktivity byly v rámci jednání Platformy rodinné politiky vyhodnoceny z hlediska jejich dopadu na Koncept rodinné politiky, a ty zásadní jsou uvedeny v textu u jednotlivých dílčích cílů tohoto Akčního plánu. V tabulkách pod dílčími cíli jsou následně uvedeny nové aktivity navržené tak, aby postupně dále rozvíjely a naplňovaly cíle Konceptu. Ke každému dílčímu cíli je připojen stručný komentář, který přibližuje jeho obsah a popisuje nejdůležitější okolnosti dosavadní realizace opatření.

Odpovědnost za realizaci opatření téměř ve všech případech vyžaduje kooperaci více subjektů, a to jak v rámci krajského úřadu (příslušných odborů), tak i dalších aktérů rodinné politiky. V případě krajského úřadu je na prvním místě vždy uveden odbor, jehož gesce má k opatření nejbližší vztah a předpokládá se, že bude při realizaci opatření vyvíjet hlavní iniciativu. V případě aktérů rodinné politiky mimo krajský úřad se předpokládá odpovědnost při realizaci opatření formou spolupráce s uvedenými subjekty. Klíčová je zde role koordinátora rodinné politiky, jehož hlavním úkolem je iniciovat kroky vedoucí k naplňování Akčního plánu a koordinovat jednotlivé skupiny a předávat informace mezi zapojenými aktéry Konceptu rodinné politiky.

Cílem Akčního plánu je zajistit pokračování realizace stávajících forem podpory a zároveň realizovat nové aktivity, které budou oblast rodinné politiky v kraji dále rozvíjet.

PŘEHLED CÍLŮ A OPATŘENÍ

Strategický cíl	Dílčí cíl	Opatření
OSVĚTA A VÝCHOVA KE ZDRAVÝM VZTAHŮM A PODPORA RODIČOVSTVÍ	ZDRAVÉ VZTAHY A PODPORA RODIČOVSTVÍ	Zdravé vztahy ve společenství a komunitní setkávání
		Mezigenerační soužití
		Vzdělávací aktivity pro veřejnost
	ZVYŠOVÁNÍ POVĚDOMÍ O VÝZNAMU RODINY	Metodická podpora a vzdělávání pedagogických pracovníků
		Podpora škol při zařazování etické výchovy
		Podpora škol při zařazování výchovy k rodičovství a ke zdravým partnerským vztahům
	Rovný přístup ke vzdělávání dětí z rodin se specifickými potřebami	
VYTVÁŘENÍ PŘÍZNIVÝCH PODMÍNEK PRO RODINNÝ ŽIVOT	PÉČE O ZDRAVÍ	Výchova k péči o zdraví
		Dostupná a kvalitní zdravotnická péče
		Aktivní trávení volného času
	PODPORA ZAMĚSTNAVATELŮ A PÉČE O ZAMĚSTNANCE	Zvyšování společenské odpovědnosti zaměstnavatelů a zaměstnanců
		Sladění rodinného a pracovního života
		Sdílení zkušeností zaměstnavatelů s prorodinnou politikou
		Ocenění společensky odpovědného podnikání
		Zaměstnávání osob znevýhodněných na trhu práce
	PODPORA MÍSTNÍHO SPOLEČENSTVÍ	Škola jako součást místního společenství
		Podpora spolkového života v obcích
		Zvyšování technické a komunikační bezbariérovosti
		Veřejný prostor a životní prostředí
	PODPORA A KOORDINACE KRAJSKÉ RODINNÉ POLITIKY	Koordinace dostupného bydlení v obcích
		Průběžné systematické mapování potřeb rodin a potřeb obcí v oblasti rodinné politiky
		Systémová podpora prorodinných aktivit
		Zvýšení informovanosti rodin
Optimalizace procesů na krajském úřadu		
PODPORA A POMOC RODINÁM V NEPŘÍZNIVÉ SITUACI	DOSTUPNOST ZDRAVOTNÍCH A SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	Rozvoj terénních, ambulantních a pobytových služeb
		Dostupnost dětských psychologů a dětských psychiatrů
	PODPORA PÉČE V PŘIROZENÉM PROSTŘEDÍ	Podpora pečujících osob
		Pokračování v implementaci změn v péči o ohrožené děti, sanace rodiny
		Rozvoj péstounské péče
	PREVENCE SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ	Podpora komunitního života
		Zvýšení informovanosti o službách pro rodiny, pro seniory
		Cíleně zaměřená prevence
	SYSTÉMOVÁ MEZIRESORTNÍ SPOLUPRÁCE	Meziresortní spolupráce při pomoci ohroženým rodinám a dětem

Strategický cíl:

1. OSVĚTA A VÝCHOVA KE ZDRAVÝM VZTAHŮM A PODPORA RODIČOVSTVÍ

Cílem aktivit v oblasti naplňování tohoto dílčího cíle je snaha, aby tradiční funkce rodiny zůstaly zachovány anebo se dále rozvíjely. Navrhované aktivity čerpají v první řadě z přirozených zdrojů rodiny samotné a ze zdrojů místního společenství. Významným činitelem v oblasti podpory funkční rodiny je škola, která společně s rodiči zásadním způsobem formuje osobnost každého dítěte a mladého člověka, a také místní zájmové spolky a organizace.

Dílčí cíl:

1.1 ZDRAVÉ VZTAHY A PODPORA RODIČOVSTVÍ

Opatření:

1.1.1 Zdravé vztahy ve společenství a komunitní setkávání

1.1.2 Mezigenerační soužití

1.1.3 Vzdělávací aktivity pro veřejnost

Cílem tohoto dílčího cíle je podpořit místní společenství na úrovni obcí. Takováto společenství dokáží podporovat přirozeným způsobem navazování mezilidských vztahů, sdílení, podporu a také předcházet celé řadě problémů jednotlivců i problémů v rodinách, popřípadě mnoho problémů včas zachytit a rychle je řešit, a to i bez vnější podpory. S tím souvisí potřeba zvýšit prestiž seniorů ve společnosti, využít jejich potenciálu a zkušeností při různých aktivitách pro rodiny a jejich členy a ukázat, že stáří je přirozená etapa lidského života, která má společnosti stále co nabídnout. Celkově chceme navrhovanými aktivitami zvýšit povědomí veřejnosti o významu rodiny a důležitosti její stability, zvýšit kompetence při výběru partnera a při výchově dětí, podpořit aktivity v období stárnutí a rozvíjet mezigenerační toleranci.

Stávající formy podpory:

Z výše zmíněného realizovaného mapování aktivit, kterými jsou na území Pardubického kraje naplňovány cíle rodinné politiky pro tuto oblast, vyplývá, že velkým přínosem pro podporu vztahů ve společenství je **činnost mateřských a rodinných center**, dále pak aktivity všech spolků a organizací, které se zabývají volnočasovými aktivitami nejen pro děti a mládež (např. skaut, DDM, ZUŠ, dobrovolní hasiči, Sokol apod.) a také **činnost senior klubů**. Tyto aktivity kraj podporuje finančně. Aktivní účast obyvatel v těchto spolcích, klubech a oddílech napomáhá **rozvíjet také přirozeně zdravé mezigenerační vztahy a solidaritu**. V našem zájmu tedy je šířit informovanost o těchto aktivitách a zajistit jejich dostupnost co největšímu počtu obyvatel kraje.

Tato společenství hrají velkou roli i v oblasti **vzdělávacích aktivit pro veřejnost**, kdy přirozeně reagují na lokální poptávku a na jejím základě nabízejí rozličné vzdělávací aktivity. Kromě toho je v kraji **dostupná nabídka vzdělávání** prostřednictvím Univerzity třetího věku nebo online webinářů pořádaných Pardubickým krajem ve spolupráci s Poradnou pro rodinu

Pardubického kraje a Centrem celoživotního vzdělávání. Dále pak je možné využít potenciálu portálu Hurá na výlet, Rodinných pasů a Senior pasů, Destinační společnosti Východní Čechy, nabídky muzeí, galerií a kulturních domů v kraji, kdy rolí kraje je kromě finanční podpory také distribuce informací o dostupných aktivitách. Na území kraje jsou kromě toho realizovány také lokální aktivity podporující mezigenerační soužití a spolupráci.

Aktivity pro období 2022 - 2025	Výstup	Odpovědnost, spolupráce	Termín
Podpora činnosti mateřských a rodinných center	Činnosti MC a RC bude širěji zaměřena směrem k veřejnosti a nabídka jejich aktivit bude zahrnovat celou cílovou skupinu rodin v Pk. Aktivita MC a RC bude podporována odpovídajícími dotačními programy a bude reagovat na zjištěné potřeby rodin v území, kde působí.	OSV, MC, RC	průběžně
Zmapování stávající situace v oblasti nabídky a využití vzdělávacích aktivit pro veřejnost zaměřených na rodinu a vztahy	Na webu krajprorodinu.cz bude průběžně aktualizovaná nabídka dostupných vzdělávacích aktivit na území kraje.	OSV, NNO, CCV, Poradna pro rodinu Pk	9/2022
Informování obyvatel o možnostech aktivního trávení volného času	Na webu krajprorodinu.cz bude průběžně aktualizována nabídka dostupných volnočasových aktivit a spolkové činnosti zaměřených na rodinu a rodinné vztahy na území kraje.	OSV, NNO, obce, spolky	1/2023
Informování osob, které „nejsou online“ o nabídce vzdělávacích aktivit a podpůrných službách pro rodiny/seniory	Osobám, které „nejsou online“ bude nabídka vzdělávacích aktivit a podpůrných služeb pro rodiny/seniory zajištěna prostřednictvím obecních zpravodajů.	OSV, obce	1/2024
Podpora aktivit rozvíjejících mezigenerační sdílení a výchovu k respektu a dobrým vztahům k seniorům	Pardubický kraj bude podporovat aktivity zaměřené na mezigenerační sdílení hodnot, výchovu k respektu mezi generacemi a vzájemné učení.	OSV, NNO, spolky	Od 2023
Rozšíření nabídky vzdělávacích aktivit Poradny pro rodinu Pk o témata související se zdravými vztahy v rodině a mezigenerační soužití.	Poradna pro rodinu Pk bude nabízet otevřené semináře/webináře na téma zdravé vztahy v rodině.	Poradna pro rodinu Pk	4/2022
Rozvoj a podpora programů zaměřených na partnerské vztahy a rozvoj rodičovských kompetencí	Dotační podpora kraje vzdělávacím programům pro budoucí manžele a partnerské dvojice a pro posílení partnerských vztahů a rodičovských kompetencí.	OSV, spolky, NNO	9/2024

Díličí cíl:

1.2 ZVYŠOVÁNÍ POVĚDOMÍ O VÝZNAMU RODINY

Opatření:

- 1.2.1 Metodická podpora a vzdělávání pedagogických pracovníků
- 1.2.2 Podpora škol při zařazování etické výchovy
- 1.2.3 Podpora škol při zařazování výchovy k rodičovství a ke zdravým partnerským vztahům
- 1.2.4 Rovný přístup ke vzdělávání dětí z rodin se specifickými potřebami

Záměrem této dílčí oblasti rodinné politiky je aktivizace škol při zařazování těchto témat do výuky. Cílem je podpořit kompetence pedagogů při výchově a vzdělávání dětí a žáků v oblasti rodičovství, zdravých partnerských vztahů a etických a morálních hodnot a také při vytváření zdravého sociálního klimatu ve třídě z hlediska prevence sociálně-patologických jevů. Podpora systémového ukotvení etické výchovy a implementace výchovy k rodičovství a ke zdravým partnerským vztahům do výchovně vzdělávacího procesu v rámci školních vzdělávacích plánů je základním předpokladem pro smysluplný rozvoj osobnosti a vytváření zdravých vztahů na celý život.

Stávající formy podpory:

Metodická podpora a vzdělávání pedagogických pracovníků je v současné době realizována prostřednictvím krajských příspěvkových organizací Centrum celoživotního vzdělávání (CCV) - zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Pardubického kraje, Poradna pro rodinu Pardubického kraje, Krajské centrum primární prevence Pardubického kraje. Dále pak přímými aktivitami kraje (OŠ, OSV), případně dalšími **vzdělávacími institucemi a aktivitami neziskových organizací**. Z dotazníkového šetření, které bylo realizováno ve spolupráci s CCV, vyplývá, že ve školách je v oblasti **etické výchovy a výchovy ke zdravým vztahům** velmi **nejednotný přístup** a díky tomu se velmi odlišuje také kvalita takového vzdělávání. Cílem aktivit Akčního plánu v této oblasti tedy je **šíření dobré praxe** mezi školami a metodická a vzdělávací podpora pedagogům, kteří mají potenciál se tomuto tématu více věnovat a být tak pro své kolegy zdrojem inspirace.

Důležitou **podporu školám v oblasti problematiky dětí se specifickými potřebami** nabízejí pozice školních metodiků prevence a školních psychologů, kteří poskytují podporu dítěti a rodičům při jednání se školami a dalšími institucemi, mohou zprostředkovat komunikaci a podporovat partnerství mezi rodiči a školou. Kromě toho mohou školy využít externí podpory, kterou v současné době zajišťují jak školská zařízení jako jsou Střediska výchovné péče (SVP), Pedagogicko- psychologické poradny a Domovy dětí a mládeže (DDM), tak sociální služby pracující s ohroženými rodinami, které nabízejí různé formy **doučování a mimoškolního vzdělávání** pro školní i předškolní děti.

Aktivity pro období 2022 - 2025	Výstup	Odpovědnost, spolupráce	Termín
Zřízení pracovní skupiny pro rozvoj výchovy ke zdravým vztahům na školách	Pracovní skupina tvořená zástupci pedagogů a odborníků, kteří se této oblasti věnují. Cílem je sběr příkladů dobré praxe, zkušeností ze	OŠ, CCV	Od 9/2023

	zahraničí i ČR. Skupina dává podněty pro další vzdělávání a přípravu projektu pro rozvoj výchovy ke zdravým vztahům. Členové pracovní skupiny jsou zároveň mentory pro školy v rozvoji dobré praxe.		
Systémové nastavení metodické podpory učitelů při zařazování nových vzdělávacích modelů v oblasti etické výchovy a výchovy ke zdravým vztahům do praxe.	Zpracování projektu „Podpora výchovy ke zdravým vztahům pro školy“ (zahrnující etickou výchovu a výchovu k rodičovství) zaměřený na sdílení dobré praxe na národní i mezinárodní úrovni, metodickou podporu pedagogů a distribuci kvalitních výukových materiálů do škol na území kraje.	CCV, OŠ	Dle dostupných dotačních pobídek
Programy zaměřené na podporu manuální zručnosti dětí	Podpora programů na rozvoj manuální zručnosti dětí s možností využití mezigeneračního předávání rukodělných dovedností např. s využitím školních dílen. Podpora aktivit rodičů, prarodičů i dobrovolníků v rozvoji manuální zručnosti u dětí.	OŠ, OSV	9/2023
Podpora rovného přístupu ke vzdělávání dětí z rodin se specifickými potřebami ve spolupráci se školami	Školy budou metodicky vedené k využívání asistentů pedagoga při výuce a rozšíření možnosti doučování klíčových předmětů. V kraji bude dostupná nabídka doučování pro ohrožené děti (lze využít potenciál seniorů, studentů, rodičů na MD apod.).	OŠ, OSV	9/2023

Strategický cíl:

2. VYTVÁŘENÍ PŘÍZNIVÝCH PODMÍNEK PRO RODINNÝ ŽIVOT

Další oblastí vedoucí k naplňování prorodinných aktivit na úrovni kraje, je vytváření příznivých podmínek pro rodinný život tím, že umožníme rodině trávit dostatek času společně. Tedy rozvoj podmínek, které napomohou tomu, aby se mohli členové rodiny věnovat sobě navzájem, upevňovat své vztahy, vychovávat děti, starat se o členy rodiny, kteří potřebují péči a zároveň navazovat a udržovat vztahy s ostatními rodinami v rámci místního společenství.

Dílčí cíl:

2.1 PÉČE O ZDRAVÍ

Opatření:

2.1.1 Výchova k péči o zdraví

2.1.2 Dostupná a kvalitní zdravotnická péče

2.1.3 Aktivní trávení volného času

Záměrem tohoto dílčího cíle je podpořit péči o tělesné i duševní zdraví občanů jejich vlastním úsilím a zajištění dostupné zdravotnické péče v oblasti prevence. Dostupnost a kvalita zahrnují hledisko místní, časové, informační, komunikační i finanční. Důležitou součástí prevence v oblasti zdraví (i duševního) je aktivní život, dostatek pohybu a celkově zdravý životní styl. Proto je naším úkolem udržet a rozvíjet příznivé podmínky pro aktivní trávení volného času různých věkových a sociálních skupin se zaměřením na podporu trávení volného času rodiny společně (viz. Aktivity dílčího cíle 1.1). V oblasti prevence péče o zdraví se nabízí možnost aktivní spolupráce se zdravotními pojišťovnami a dalšími subjekty, které působí v oblasti prevence, a vzájemnou spolupráci zvyšovat efektivitu vynaložených prostředků. Kraj zde může využít právě svou roli v oblasti informovanosti a koordinace jednotlivých aktivit.

Stávající formy podpory:

Základem pro zajištění plnění tohoto dílčího cíle je **dostupná síť lékařů**, a to hlavně **pediatrů, praktických lékařů pro dospělé a stomatologů**, na celém území kraje, což je vzhledem k dlouhodobému snižování počtu lékařů stále obtížnější naplnit především v okrajových oblastech kraje. Odbor zdravotnictví zpracovává **Střednědobou koncepci zdravotnictví a Koncepci lůžek následné péče pro období 2021 – 2030**. Střednědobá koncepce zdravotnictví bude obsahovat primární, ambulantní, akutní, následnou a dlouhodobou péči, doplněnou péčí rehabilitační, lázeňskou a paliativní. Nebude chybět ani preventivní péče. Neméně důležitým cílem bude i propojení oborů v oblasti zdravotní péče tak, aby byly v kraji dostupné a poskytovaly kvalitní zdravotní služby. Další oblastí, jejíž zajištění vede ke spokojenému rodinnému životu je **dostupnost a kvalita odlehčovacích a podpůrných služeb** na sociálně-zdravotnickém pomezí, jako jsou služby pro seniory či pro osoby se zdravotním postižením, paliativní (hospicová) péče a terénní zdravotní a sociální služby (více viz Dílčí cíl 3.1). Díky již zmíněné transformaci péče o ohrožené děti a rodiny bylo vytvořeno podpůrné prostředí pro rozvoj těchto služeb, kdy transformací dětských center vznikly podmínky pro **rozvoj služeb pro děti se zdravotním postižením**, a také byla

navýšena kapacita odlehčovacích a terénních sociálních služeb. Vzhledem k poptávce je třeba v tomto trendu pokračovat a zajistit dostupnost těchto služeb potřebným rodinám na území celého kraje.

Aktivity pro období 2022 - 2025	Výstup	Odpovědnost, spolupráce	Termín
Systémové zajištění dostupnosti zdravotní péče	Střednědobá koncepce zdravotnictví a Koncepce lůžek následné péče pro období 2021 – 2030	OZ	12/2022
Mapování situace v kraji v souvislosti s realizovanými osvětovými kampaněmi pro žáky ZŠ a SŠ o výchově ke zdraví.	Přehled aktivit uskutečněných na území kraje v souvislosti s výchovou ke zdraví i se zpětnou vazbou od pedagogů ohledně kvality a použitých metod. Podpora šíření dobré praxe v oblasti výchovy dětí ke zdraví a využívání dostupné prevence	OŠ, OSV, CCV	6/2023
Podpora preventivních programů pro veřejnost	Kraj bude podporovat preventivní aktivity zaměřené na zdravý životní styl a programy pro podporu aktivního trávení volného času.	OZ, OSV	1/2024
Informování veřejnosti o aktivitách na podporu zdravého životního stylu	Na webu krajprorodinu.cz budou dostupné informace o nabízené zdravotní a sociální péči, aktivitách v oblasti prevence a možnostech aktivního trávení volného času.	OZ, OSV	Od 6/2022

Dílčí cíl:

2.2 PODPORA ZAMĚSTNAVATELŮ A PÉČE O ZAMĚSTNANCE

Opatření:

2.2.1 Zvyšování společenské odpovědnosti zaměstnavatelů a zaměstnanců

2.2.2 Sladění rodinného a pracovního života

2.2.3 Sdílení zkušeností zaměstnavatelů s prarodinnou politikou

2.2.4 Ocenění společensky odpovědného podnikání

2.2.5 Zaměstnávání osob znevýhodněných na trhu práce

Cílem aktivit v rámci naplňování tohoto dílčího cíle je vytvoření podmínek pro realizaci lokálních projektů na podporu dobrých vztahů mezi zaměstnavateli a zaměstnanci a na podporu motivačních aktivit zlepšujících situaci v oblasti sladování rodinného a pracovního života. Stejným způsobem chceme podporovat také zaměstnávání osob znevýhodněných na trhu práce ať už je znevýhodněním vlastní zdravotní stav nebo rodinná či sociální situace.

Ve spolupráci se zaměstnavateli, kteří se aktivně zapojují do společenství a realizace prarodinných aktivit v místech, kde působí, budeme šířit dobrou praxi v oblasti sladování pracovního a rodinného života a informace o možnostech prarodinných opatření. Ocenováním společensky odpovědných zaměstnavatelů podpoříme zájem o lokální podporu rodinné politiky v kraji.

Stávající formy podpory:

Na základě mapování situace v kraji v oblasti sladování rodinného a pracovního života a společensky odpovědného podnikání bylo zjištěno velké množství aktérů a aktivit, které se na naplňování tohoto cíle podílejí. Na úrovni spolupráce škol a zaměstnavatelů probíhají již nyní v některých oblastech pravidelná setkávání a **přehlídky škol/zaměstnavatelů pro žáky**, jsou realizovány **stáže a exkurze žáků ve firmách** a podnicích a další projekty zaměřené na výběr budoucího zaměstnání. Klíčová je v této oblasti také spolupráce kraje s Krajskou hospodářskou komorou (KHK), Centrem pro celoživotní vzdělávání (CCV), Czech Invest, Úřadem práce (ÚP) a Univerzitou Pardubice (UPCE). Zásadním zdrojem finanční podpory v oblasti zaměstnávání jsou v současné době **projekty Úřadu práce** zaměřené na podporu rekvalifikací, rozjezdu vlastního podnikání, návratu do zaměstnání po mateřské dovolené nebo podnikání ve vyloučených lokalitách.

V oblasti podpory společensky odpovědného podnikání realizuje kraj již tradiční **Burzu filantropie**, o kterou je každým rokem mezi firmami větší zájem. Kraj podporuje **rozvoj sociálního podnikání, firemního dobrovolnictví** a využívání nových možností v oblasti upravování pracovních podmínek na podporu rodinného života zaměstnanců (pružná pracovní doba, zkrácené úvazky, homeoffice apod.). Zaměstnávání osob znevýhodněných na trhu práce probíhá hlavně prostřednictvím realizovaných projektů Úřadu práce. Také krajský úřad aktivně podporuje zaměstnávání znevýhodněných osob ať už svou dotační politikou, tak i faktickou spoluprací se zaměstnavateli, kteří znevýhodněné osoby zaměstnávají. Podporou pro osoby znevýhodněné z důvodu péče o blízkého jsou také aktivity cíle č. 3 v oblasti podpory pečujících osob.

Aktivity pro období 2022 - 2025	Výstup	Odpovědnost, spolupráce	Termín
Zmapování forem spolupráce zaměstnavatelů a škol	Bude realizováno dotazníkové šetření a následná analýza situace v kraji.	OŠ, KHK, UPCE, ÚP	6/2023
Zmapování stávajících forem podpory lokálních projektů zaměstnavateli a zaměstnanci	Bude realizováno dotazníkové šetření a následná analýza situace v oblasti podpory lokálních projektů v kraji.	OSV, KHK, UPCE, ÚP	6/2023
Podpora vzájemné spolupráce zaměstnavatelů, škol, NNO a sdílení dobré praxe a inspirace pro podnikatele	Společná setkání, případně uspořádána krajská konference na téma spolupráce zaměstnavatelů, škol, NNO a sdílení dobré praxe a inspirace pro podnikatele	OŠ, KHK, Czech Invest, UPCE, ÚP	12/2023
Seznam doporučení k naplnění klíčových potřeb zaměstnavatelů pro podporu rodinné politiky	Zpracovaný seznam doporučení reagující na zjištěné potřeby v oblasti zaměstnavatelů na základě výsledků mapování a setkávání zaměstnavatelů.	OSV, Czech Invest, ÚP, UPCE	12/2024
Oceňování společensky odpovědných zaměstnavatelů a dobré praxe firem a podniků v oblasti rodinné politiky	Ocenění společensky odpovědných zaměstnavatelů bude probíhat na krajské i lokální úrovni.	OSV, KHK, Czech Invest, NNO	6/2023
Podpora firemního dobrovolnictví	Podpora zaměstnanců krajského úřadu k aktivnímu zapojení do dobrovolnických aktivit a šíření dobré praxe v oblasti dobrovolnictví ve veřejné správě mezi obce a další subjekty.	OSV, obce, úřady veřejné správy	1/2023
Podpora zaměstnávání osob znevýhodněných na trhu práce	Programy na podporu sociálního podnikání, podnikání v problematických regionech a informování o dostupné podpoře prostřednictvím webu paradnikraj.cz	OSV	9/2022

Dílčí cíl:

2.3 PODPORA MÍSTNÍHO SPOLEČENSTVÍ

Opatření:

2.3.1 Škola jako součást místního společenství

2.3.2 Podpora spolkového života v obcích

2.3.3 Zvyšování technické a komunikační bezbariérovosti

2.3.4 Veřejný prostor a životní prostředí

2.3.5 Koordinace dostupného bydlení v obcích

V této části se zaměřujeme na systémovou podporu mimoškolního vzdělávání, dobrovolnictví a rozvoje spolkového života v obcích. Spolkový život je základním stavebním kamenem pro budování místního společenství. Vztah obcí i kraje ke spolkové činnosti nespočívá jen ve finanční podpoře, naopak podporu je možné vyjadřovat mnoha jinými cestami. Chceme podpořit obce, aby vnímaly školy jako efektivní nástroj k formování místního společenství a zároveň podporovat vedení škol při vytváření a rozvoji vnitřních i vnějších vztahů v rámci místních společenství. Z historického hlediska byla škola základním prvkem společenského a kulturního života v obci a na tuto tradici bychom chtěli navázat.

Pro rozvoj spokojenosti obyvatel kraje je třeba se zaměřit také na snižování bariér. A to nejen na bezbariérovost veřejných prostor nebo dopravy, ale i na komunikační bezbariérovost ve smyslu srozumitelnosti a dostupnosti informací obyvatelům kraje a vytváření příznivých podmínek pro rodinný život a péči o životní prostředí.

Stávající formy podpory:

Zásadní v této oblasti je **rozvoj volnočasových aktivit a spolků**, mimo jiné i finanční **podporou výstavby, rekonstrukce a vybavení sportovních a kulturních zařízení** apod. Dále pak podpora činnosti neziskových organizací realizujících aktivity pro rodiny a seniory nebo působících v oblasti ekologie. V některých lokalitách kraje probíhá aktivní **sdílení a spolupráce na úrovni obcí nebo svazků obcí** při plánování a rozvoji prorodinných aktivit. Díky projektům je ve většině obcí dostupná alespoň základní možnost sportovního vyžití, přibylo dětských hřišť a venkovních sportovišť apod. V oblasti zvyšování technické a komunikační bezbariérovosti je na prvním místě naplňování **Krajského plánu vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením**, dále pak podpora činnosti Národní rady osob se zdravotním postižením v Pk, a také realizace projektu Euroklíč. Krajský úřad aktivně zvyšuje bezbariérovost v objektech a organizacích Pardubického kraje. V posledních letech roste význam tématu ochrany životního prostředí a s tím souvisí nárůst počtu aktivit a projektů vedoucích ke zvyšování informovanosti a angažovanosti obyvatel, včetně **edukačních programů pro školy**.

Aktivity pro období 2022 - 2025	Výstup	Odpovědnost, spolupráce	Termín
Spolupráce škol a obcí při hledání cest k většímu zapojení	Podpora společných setkání a vzájemné spolupráce zástupců škol a obcí. Podpora	OŠ, NNO, KHK	Od 1/2023

škol do života místního společenství	využívání prostorů škol nebo obcí pro společenské a spolkové aktivity.		
Podpora vzájemné spolupráce škol, zaměstnavatelů a neziskových organizací	Podpora spolupráce škol, zaměstnavatelů a NNO pro hledání příkladů dobré praxe propojení školy a zaměstnavatelů a hledání cest jak mohou školy aktuálně reagovat na potřeby i nabídky zaměstnavatelů.	OŠ, NNO	1/2023
Šíření příkladů dobré praxe	Na základě realizovaných setkání zástupců škol, obcí a zaměstnavatelů budou zpracovány a šířeny příklady úspěšného propojení škol a místního společenství vedoucího k rozvoji společenství v obci.	OŠ	6/2025
Podpora ekologické výchovy a úprav veřejných prostranství	Podpora aktivit zaměřených na výchovu k ochraně životního prostředí, úpravu veřejných prostor a obnovu venkova.	OŽP, obce	9/2022
Zmapování potřeb rodin v oblasti bydlení	Bude vytvořena mapa potřeb obyvatel kraje v oblasti bydlení.	OSV, Český statistický úřad	6/2024
Spolupráce s organizací Platforma pro sociální bydlení	Šíření metodických materiálů a příkladů dobré praxe obcím, metodická podpora a vzdělávání při využívání dostupných pobídek pro rozvoj dostupného bydlení.	OSV, obce	Od 6/2023

Dílčí cíl:

2.4 PODPORA A KOORDINACE KRAJSKÉ RODINNÉ POLITIKY

Opatření:

2.4.1 Průběžné systematické mapování potřeb rodin a potřeb obcí v oblasti rodinné politiky

2.4.2 Systémová podpora prorodinných aktivit

2.4.3 Zvýšení informovanosti rodin

2.4.4 Optimalizace procesů na krajském úřadu

Základním předpokladem úspěšné rodinné politiky kraje je systematický a kontinuální sběr a analýza dat sledujících vývoj potřeb rodina a obecních společenství. Vzhledem k tomu, že oblast rodinné politiky je průřezová a dotýká se gesce různých resortů, je k jejímu systémovému ukotvení nutná koordinace a vzájemná informovanost. Dotační podpora prorodinných aktivit je v současné době realizována v rámci různých programů a prostřednictvím různých resortů. Cílem systémové podpory prorodinných aktivit kraje je zvýšení efektivity realizovaných aktivit, vyšší transparentnost a dostupnost podpory. Směrem k obyvatelům kraje je úspěšná implementace cílů rodinné politiky možná pouze za předpokladu, že je zajištěna dostupnost ucelených, strukturovaných a srozumitelných informací o dění v kraji a nabízených možnostech.

Stávající formy podpory:

V rámci rozvoje a systémové podpory prorodinných aktivit kraje byla na OSV v roce 2021 vyčleněna část pracovního úvazku pro **pozici Koordinátora rodinné politiky**, jehož rolí je naplňovat opatření Koncepce, koordinovat a propojovat činnost jednotlivých aktérů rodinné politiky v kraji. Jak již bylo výše popsáno, v průběhu roku 2021 proběhlo mapování **dotačních prorodinných aktivit kraje** a dalších subjektů, které jsou zapojené do financování nebo realizace aktivit naplňujících cíle rodinné politiky. V následujícím období je třeba tyto programy podrobně vyhodnotit, zda jsou nastavené tak, aby pokrývaly potřeby cílových skupin, vzájemně se doplňují a sledují společné cíle. **Dotační výzvy** naplňující cíle rodinné politiky bude v případě potřeby možné **zastřešit pod jednotný titul**. Jejich využití bude díky **systémovému sjednocení, kontinuitě a průběžnému vyhodnocování** efektivnější. V oblasti péče o ohrožené děti a rodiny (viz cíl č.3) je již nastavena úspěšná aktivní **spolupráce odboru sociálních věcí, zdravotnictví a školství**. Díky této spolupráci bylo možné realizovat zásadní změny v systému péče o ohrožené děti, jejichž součástí je například **transformace všech pobytových zařízení pro děti zřizovaných Pk**.

Informovanost obyvatel kraje je v současné chvíli zajišťována prostřednictvím webové stránky Pardubického kraje a profilu Pardubického kraje na facebooku. Dále jsou zde informační kanály používané různými cílovými skupinami, jako jsou portály **Rodinných a Senior Pasů**, Konep, úřadu práce, Školský portál apod. Pro rodiny je pravidelně krajem vydáván **časopis Rodina** a velký potenciál pro sjednocení a systematizované informování obyvatel v oblasti rodinné politiky má **webová stránka krajprorodinu.cz**, která byla v roce 2021 nově revidována a rozčleněna podle cílových skupin.

Aktivity pro období 2022 - 2025	Výstup	Odpovědnost, spolupráce	Termín
Propojení aktivit rodinné politiky v kraji prostřednictvím činnosti koordinátora KRP	Koordinátor KRP koordinuje, iniciuje a mapuje naplňování opatření Akčního plánu Koncepce a propojuje činnost jednotlivých aktérů rodinné politiky v kraji.	OSV	Od 6/2022
Zvýšení informovanosti rodin prostřednictvím krajských webů a profilů na sociálních sítích	Krajské webové stránky jsou zdrojem informací o možnostech řešení, podpoře a dostupné pomoci v případě rozličných životních situací. Na stránkách kraje je dostupný katalog služeb a odborníků členěný na základě potřeb obyvatel.	OSV, OZ	průběžně
Navázání spolupráce s aktéry rodinné politiky v kraji, kteří se budou podílet na aktualizaci informací sdílených prostřednictvím uvedených informačních kanálů	Aktéři působící v oblasti rodinné politiky (mateřská a rodinná centra, služby, školská a zdravotní zařízení apod.) sdílejí informace o nabízených akcích, službách a dobré praxi prostřednictvím krajského webu ve spolupráci s koordinátorem rodinné politiky.	OSV, OŠ, OZ	1/2023
Vyhodnocení dotačních programů kraje v prorodinných oblastech a sjednocení dotační politiky kraje	Stávající dotační politika kraje bude vyhodnocena s ohledem na naplňování Koncepce rodinné politiky. Aktivity přímo podporující rodinný život budou zahrnuty pod společný dotační program.	OSV, odbory Krajského úřadu	1/2023

Strategický cíl:

3. **PODPORA A POMOC RODINÁM V NEPŘÍZNVÉ SITUACI**

V této oblasti je prioritou kraje zajistit, aby potřebná pomoc a podpora byla ohroženým rodinám dostupná a kvalitní, přicházela včas, byla cílená na individuální potřeby rodiny a při řešení nepříznivé situace aktivizovala vlastní zdroje rodiny. Základním předpokladem pro realizaci opatření na podporu a pomoc rodinám v nepříznivé situaci je fungující meziresortní spolupráce. Díky dlouhodobé spolupráci v rámci naplňování Strategie transformace péče o ohrožené děti a rodiny (dále jen Strategie) je možné tuto spolupráci a provázání aktivit jednotlivých odborů využít také při plnění cílů Koncepce. Pro období platnosti tohoto Akčního plánu budou dílčí cíle spadající pod tento strategický cíl z větší části naplňovány již realizovanými aktivitami kraje v rámci naplňování Strategie, jak bude dále podrobněji popsáno. Úkolem Akčního plánu je tedy spíše koordinace a předávání informací mezi jednotlivými aktivitami a aktéry a dohled nad tím, aby potřebná pomoc byla dostupná všem potřebným rodinám v kraji.

Dílčí cíl:

3.1 **DOSTUPNOST ZDRAVOTNÍCH A SOCIÁLNÍCH SLUŽEB**

Opatření:

3.1.1 **Rozvoj terénních, ambulantních a pobytových služeb**

3.1.2 **Dostupnost dětských psychologů a dětských psychiatrů**

V analytické části Koncepce byl veřejností i odborníky identifikován dlouhodobě se zvyšující nedostatek odborného potenciálu v oblasti dětské psychiatrické péče. Tento trend je celorepublikovým problémem a jako takovým se jím ve spolupráci s Pardubickým krajem zabývá i rozsáhlý projekt MZ ČR.

V rámci rozvoje služeb pro ohrožené rodiny má kraj ze zákona povinnost vytvářet střednědobý plán rozvoje sociálních služeb na tříleté období a na jeho základě realizovat potřebné kroky a změny v síti služeb tak, aby odpovídaly potřebám obyvatel kraje. Prioritou je pro nás v tomto období podpora preventivních a podpůrných služeb, které by měly předcházet zhoršení jednotlivých případů a s tím související zvýšenou potřebu odborné pomoci i finančních nákladů.

Stávající formy podpory:

Jak již bylo uvedeno, rozvoj sítě služeb pro rodiny v obtížné situaci řeší a bude naplňovat nově schválení **Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb Pardubického kraje 2022–2024** (dále jen střednědobý plán). Ze strany kraje probíhá kontinuálně také lokální **podpora komunitního plánování** a podpory **vytváření plánů pro rozvoj obcí a měst** převážně formou finanční podpory, která je pro tyto účely z rozpočtu kraje poskytována. Vzhledem k dlouhodobě přetrvávající složité situaci v obcích v souvislosti s pandemií neproběhlo plánované mapování situace a potřeb obcí Pardubického kraje v oblasti rodinné politiky a jeho realizace byla odložena na rok 2022. Rozvojem zdravotních terénních, ambulantních a lůžkových služeb se zabývá již zmiňovaná **Střednědobou koncepcí zdravotnictví a Koncepcí lůžek následné péče pro období 2021 – 2030**, kterou připravuje odbor zdravotnictví ve spolupráci s odborníky pro jednotlivé oblasti zdravotní péče. Problematiku nedostupné dětské psychiatrické a psychologické péče řeší **Komise Rady**

Pardubického kraje pro koordinaci služeb v oblasti duševního zdraví a je řešena v Krajském plánu sítě služeb pro osoby s duševním onemocněním, který byl schválen v únoru 2022 Zastupitelstvem Pardubického kraje.

Aktivity pro období 2022 - 2025	Výstup	Odpovědnost, spolupráce	Termín
Poskytování podpory obcím při realizaci komunitního plánování a při vytváření rozvojových plánů sociálních služeb	Spolupráce obcí, měst a kraje při přípravě a zpracování komunitních plánů. Podpora pro zahrnutí témat rodinné politiky v rámci plánování obcí.	OSV, obce	průběžně
Koordinování aktivit v oblasti rozvoje sítě služeb pro ohrožené rodiny	Koordinátor rodinné politiky je zapojen do procesu plánování aktivit vedoucích k rozvoji sítě služeb na základě potřeb obyvatel.	OSV	4/2022
Propojení existujících pracovních skupin odboru sociálních věcí, jejichž náplň zasahuje do oblasti rodinné politiky	Koordinátor rodinné politiky zajišťuje propojení jednotlivých pracovních skupin a předávání informací o jejich výstupech v případě, že se budou zabývat oblastmi souvisejícími s rodinnou politikou.	OSV	5/2022
Zmapování situace a potřeb obcí Pardubického kraje v oblasti rodinné politiky v návaznosti na střednědobý plán rozvoje sociálních služeb	Ve spolupráci s Univerzitou Pardubice, Poradnou pro rodinu Pk, Úřadem práce a Statistickým úřadem bude realizováno šetření mapující potřeby obcí v oblasti naplňování cílů rodinné politiky.	OSV	12/2023

Dílčí cíl:

3.2 PODPORA PÉČE V PŘIROZENÉM PROSTŘEDÍ

Opatření:

3.2.1 Podpora pečujících osob

3.2.2 Pokračování v implementaci změn v péči o ohrožené děti, sanace rodiny

3.2.3 Rozvoj pěstounské péče

Tato oblast se věnuje podpoře rodin pečujících o osobu s nějakou formou znevýhodnění. Základní, přirozenou a zároveň finančně nejméně nákladnou formou péče je neinstitutionalizovaná (neformální) péče poskytovaná v domácím prostředí ostatními členy rodiny, případně širším okolím v rámci místního společenství. Aby bylo možné tuto formu péče rozvíjet, potřebují pečující osoby mít snadno dostupné (i finančně) podpůrné a odlehčovací služby. Obdobně je tomu u dětí, které nemohou vyrůstat ve svých rodinách, kdy neinstitutionální formou péče je pěstounská péče, která umožňuje umístěným dětem kvalitní život v rodině a lépe je připraví na dospělost. Navrhovanými aktivitami cílíme také na osvětovou činnost v oblasti neinstitutionální péče mezi laickou i odbornou veřejností a na rozvoj procesů, které jsou pro poskytování těchto forem péče potřebné.

Stávající formy podpory:

Díky již zmiňované **transformaci péče o ohrožené děti a rodiny** došlo k výrazné změně nabídky služeb poskytovaných dětskými centry od péče o malé děti směrem k **péči o děti s vážným zdravotním postižením**, a také k **navýšení kapacity odlehčovacích pobytů pro osoby se zdravotním postižením** v rámci služeb Domovů pro osoby se zdravotním postižením. Pardubický kraj také průběžně navyšuje kapacity **odlehčovacích, ambulantních i pobytových služeb pro seniory** a klade důraz na podporu pečujících v domácím prostředí včetně rozvoje terénní hospicové a paliativní péče. Péči o seniory se věnuje také již zmiňovaný střednědobý plán rozvoje sociálních služeb, který dále řeší rozvoj a podporu služeb pečujících o osoby se zdravotním postižením, osoby s duševním onemocněním, osoby ohrožené užíváním návykových látek a závislostí, osoby sociálně vyloučené nebo v obtížné životní situaci a péči o cizince.

Problematiku nedostatku pěstounů v Pk řeší pracovní **skupina pro vyhledávání pěstounů** na OSV, která začala s realizací kampaně na oslovení nových potenciálních pěstounů. V roce 2021 byl ve spolupráci s krajským OSPOD (Orgán sociálně-právní ochrany dětí) ukončen projekt cílený na **analýzu potřeb v oblasti vyhledávání pěstounů** a pilotní ověření nových aktivit v této oblasti. Výstupy projektu budou v následujících letech systémově ukotveny do systému sociálně-právní ochrany jak na úrovni kraje, tak obcí s rozšířenou působností. Klíčová role kraje je v koordinaci jednotlivých akcí (časově a územně), finanční podpoře a šíření pilotně ověřených aktivit kampaně. Plán dalších kroků a změn v péči o ohrožené děti je podrobně rozpracován ve zmiňovaném Akčním plánu Strategie transformace péče o ohrožené děti a rodiny. Vzhledem k uvedeným skutečnostem budou cílem aktivit Akčního plánu v této oblasti hlavně koordinovat a propojovat jednotlivé subjekty a procesy.

Aktivity pro období 2022 - 2025	Výstup	Odpovědnost, spolupráce	Termín
Provázání aktivit rodinné politiky s aktivitami Strategie transformace péče o ohrožené děti a rodiny	Koordinátor rodinné politiky bude zodpovídat za provázání aktivit Akčního plánu aktivitami realizovanými v rámci naplňování Strategie tak, aby se vzájemně doplňovaly a byly v souladu.	OSV	průběžně
Koordinace informačních a propagačních aktivit v oblasti NRP	Ve spolupráci se skupinou pro vyhledávání náhradních rodičů koordinovat informační a propagační aktivity pro vyhledávání nových pěstounských rodin.	OSV, NNO	12/2023
Nastavení systémového řešení v oblasti vyhledávání nových pěstounů na základě analýzy potřeb ohrožených dětí	Je zpracovaná Strategie pro vyhledávání nových pěstounů v Pk, která vychází z aktuální situace v Pk a potřeb dětí, pro které hledáme náhradní rodiče.	OSV	12/2022
Rozvoj terénních forem služeb pomáhajících pečujícím osobám	V kraji bude dostatečná kapacita terénních odlehčovacích, pečovatelských a zdravotních služeb pro osoby se zdravotním znevýhodněním.	OSV, OZ	1/2024
Podpora pečujících osob	Kraj bude finančně podporovat rozvoj svépomocných aktivit lidí se zdravotním postižením a duševním onemocněním včetně vzdělávacích aktivit v oblasti zajištění osobní péče.	OSV	1/2023
Rozvoj paliativní péče	V kraji bude, ve spolupráci se zdravotními	OSV, OZ	průběžně

	pojišťovny, podporován rozvoj paliativní péče pro všechny věkové skupiny, a to jak v lůžkové, tak v terénní formě.		
Veřejně dostupné informace o možnostech pomoci při řešení obtížných životních situací pro obyvatele kraje	Na webu krajprorodinu.cz bude zveřejněn katalog k postupu řešení obtížných životních situací včetně informací, kde hledat v dané situaci pomoc.	OSV	6/2022
Metodická podpora pro pracovníky OSPOD ze strany kraje zaměřená na meziresortní spolupráci	V návaznosti na výstupy realizovaného inovativního projektu OSV bude kraj pokračovat v implementaci metodických doporučení na úrovni ORP tak, aby se snížil počet dětí ohrožených ztrátou rodinného života.	OSV	od 1/2023

Dílčí cíl:

3.3 PREVENCE SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ

Opatření:

3.3.1 Podpora komunitního života

3.3.2 Zvýšení informovanosti o službách pro rodiny, pro seniory

3.3.3 Cíleně zaměřená prevence

Koncepce se v této oblasti zaměřuje na velmi důležitou oblast, kterou je prevence výskytu sociálně patologických jevů, které se ve společnosti objevují dlouhodobě a ohrožují nebo jinak negativně ovlivňují široké skupiny obyvatel kraje (například bezdomovectví, různé formy závislostí, zadluženost, sociální izolace, problematika škodlivého využívání sociálních sítí, šikana, domácí násilí). Již realizované i navrhované aktivity vycházejí z poznatku, že komunity samy o sobě, při poskytnutí odpovídající podpory ze strany odborných služeb a samosprávy, dokážou čelit vzniku mnoha sociálně patologických jevů. Předpokladem úspěchu je včasná a nestigmatizující identifikace jedinců na lokální úrovni, zapojení co největšího počtu lidí do života komunity a podpora vzájemné solidarity.

Stávající formy podpory:

V průběhu roku 2021 proběhlo v souvislosti s přípravou střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb **zmapování potřeb obyvatel a nabídky komunitních aktivit** zaměřených na prevenci vzniku sociálně patologických jevů. Výsledky byly zapracovány do plánu, který bude realizován v letech 2022 - 2024. Ve spolupráci s externím dodavatelem bude také vytvořen **katalog služeb** působících v oblasti ohrožených rodin, který bude zpřístupněn veřejnosti a měl by pomoci ke snadnější orientaci obyvatel kraje v nabízených službách. Dostupnost podpůrných sociálních služeb v kraji byla v předchozích letech dostačující. Vzhledem k současné situaci spojené s omezeními a změnami v souvislosti s pandemií očekávají odborníci výrazné zhoršení situace ohrožených dětí, a je tak třeba počítat

s nárůstem poptávky po odborných službách i psychologické pomoci. Důležitou roli v oblasti prevence a včasného zachytu hrají také školy a volnočasové spolky a oddíly.

Aktivity pro období 2022 - 2025	Výstup	Odpovědnost, spolupráce	Termín
Podpora informování veřejnosti o nabízených preventivních službách podle lokality a cílové skupiny	Na webových stránkách krajprorodinu.cz budou mít organizace a služby poskytující prorodinné aktivity možnost sdílet informace o pořádaných akcích nebo nabídce služeb pro rodiny včetně kontaktů.	OSV	Od 12/2022
Zvyšování kvality sociálních služeb v oblasti prevence prostřednictvím vzdělávání, metodické podpory a kontroly pracovníků těchto služeb	Služby působící v Pk v oblasti prevence budou metodicky vedeny krajem ke zvyšování kvality. Součástí metodického vedení bude také nabídka odpovídajícího vzdělávání pro pracovníky služeb.	OSV	12/2024
Podpora využívání nástrojů sociální práce aktivizujících rodinu a její okolí jako prevence vzniku závislosti rodiny na službách	Pracovníci krajského OSPOD budou metodicky vést pracovníky OSPOD na úrovni ORP k tomu, aby při práci s ohroženými rodinami využívali nástroje aktivizující rodinu (např. rodinné konference, případové konference, mediace apod.). OSV k tomu bude realizovat vzdělávací semináře pro sociální pracovníky.	OSV, OSPOD ORP	Od 9/2022
Doplnění obsahu webových stránek krajprorodinu.cz tak, aby sloužily jako navigace při hledání pomoci a podpory	Všechny sekce webu budou obsahovat informace o dostupných službách pro danou cílovou skupinu s aktualizovanými kontakty. Členění služeb bude podle tématu řešeného problému, aby umožnilo snadnou orientaci uživatel.	OSV	8/2022
Podpora komunitního života a sousedské solidarity	Dotační a osvětová podpora komunitního života a sousedské výpomoci. Šíření příkladů dobré praxe v kraji.	OSV	1/2023

Dílčí cíl:

3.4 SYSTÉMOVÁ MEZIRESORTNÍ SPOLUPRÁCE

Opatření:

3.4.1 Meziresortní spolupráce při pomoci ohroženým rodinám a dětem

Jedná se o podporu a rozvoj spolupráce zejména v resortech zdravotnictví, sociálních věcí, školství a justice. Navrhovanými aktivitami chceme podpořit systematickou meziresortní spolupráci, která povede k včasnější a lépe cílené pomoci ohroženým rodinám a dětem.

Stávající formy podpory:

V návaznosti na proces transformace péče o ohrožené děti a s tím související transformaci pobytové péče pro děti v Pk funguje na krajském úřadu pro tuto oblast aktivní spolupráce resortů sociálních věcí, školství a zdravotnictví. Bez spolupráce a koordinace jednotlivých aktivit by změny nebylo možné uskutečnit v takovém rozsahu. Pardubický kraj je jediným krajem, kde proběhla (v některých případech ještě probíhá) transformace všech pobytových zařízení pro ohrožené děti, které již téměř všechny nebydlí ve velkých institucích, ale v samostatných domácnostech v běžné zástavbě a jejich život se tak velmi přiblížil životu ostatních dětí. Kraj také podporuje rozvoj preventivních služeb, které opět díky mezioborové spolupráci propojují ve svých aktivitách služby, školy i zdravotnická zařízení. Výzvou pro další rozvoj mezioborové spolupráce ve prospěch dětí je zapojení oblasti justice do spolupráce a aktivit vedoucích ke zlepšení situace ohrožených dětí v kraji.

Aktivity pro období 2022 - 2025	Výstup	Odpovědnost, spolupráce	Termín
Systémové nastavení meziresortní spolupráce	Pracovní skupina sestaví plán pro rozvoj systémové interdisciplinární spolupráce na úrovni kraje, obcí i jednotlivých organizací a služeb.	OSV, OŠ, OZ	5/2023
Nastavení spolupráce s justicí v oblasti ohrožených dětí a rodin	V návaznosti na dosavadní dobrou spolupráci v rámci rozvoje tzv. Cochemské praxe rozvíjet spolupráci i v dalších oblastech spojených se zajištěním péče o ohrožené děti.	OSV, soudy v Pk	Od 1/2023
Hodnocení dopadů systémové meziresortní spolupráce	Od jednotlivých aktérů meziresortní spolupráce bude získávána zpětná vazba a doporučení v oblasti rozvoje meziresortní spolupráce.	OSV, OŠ, OZ	Od 9/2023